

Första Afdelningen

innehållande beskrifning öfwer den Magerska Linspinnins-Methoden

Part the First

containing a description of the Mager spinning method

Om Lingarnets spinning

About the spinning of flax

Första frågan: Hurudan bör en lintråd wara beskaffad, för att fullkomligt motswara sin bestämmelse, så wäl för wäfnader, som andra behof?

Swar: En sådan tråd bör wara ifrån början till slut lika jemn, såsom hade den lik en klaversträng gått genom en dragskifwa för att befrias ifrån alla ojemnheter, och tillika innehålla en tillräcklig och lika jemn tvinning öfwer allt.

First question: How should a linen thread be, to perfectly reflect its destiny, both for weaving and other needs?

Answer: Such a thread should be, from beginning to end, as smooth as if it were a piano string drawn through a (?? die?) to become free from all roughness, also it should have a consistent twist over all.

Andra frågan: Huru skall en sådan tråd säkrast och lättast kunna åstadkommas?

Swar: Genom en flitig och noggrann öfning i förening med en god wilja, blifwer det lättare än man föreställer sig.

Second question: What is the easiest and most secure way to make such a thread?

Answer: By a persistent and careful training combined with good will it will be easier than one would have thought.

Tredje frågan: Huru skall en tillräcklig öfning och färdighet säkrast winnas, för att kunna spinna 2:ne trådar på en gång?

Swar: Derigenom, att man med mycken noggrannhet öfwar sig uti, att först spinna en tråd så fullkomligt som möjligt ske kan med båda händerna, och sedan med wänstra handen ensam spinna en lika jemn tråd, samt derefter inöfwar högra handen att spinna den andra tråden på samma gång.

Third question: How will one obtain the skill to spin two threads at one time?

Answer: By first, with careful training, learn to spin one thread as perfect as possible with two hands, then by spinning as perfect a thread with the left hand alone, and after that train the right hand to spin the other thread at the same time.

Fjerde frågan: Hvilka lintågor äro dertill de tjenligaste?

Swar: Hvilka tågot som heldst, allenast de äro wäl häcklade och spinnas på längden.

Fourth question: Which (flax fibres, stricks?) are the best for such a thread?

Answer: Any kind, only they are well hackled and be spun lengthwise.

Femte frågan: Kunna linblånor äfwen spinnas med 2:ne trådar på en gång?

Svar: Ja, lika lätt som tågor.

Fifth question: Can tow be spun two threads at once?

Answer: Yes, as easily as (long fibres? Stricks?)

Sjette frågan: Då blånor skola spinnas, begagnas äfwen då rockhufwud eller så kallad wanlig krägglä, att lägga blånorna uti?

Svar: Dertill beegnas så kallade blånkammnar, af hwilka en under spinningen är fästad wid rockhufwudet.

Sixth question: When tow is to be spun, is a distaff or an ordinary "tow crown" used to hold the tow?

Answer: So called tow combs are used, one of which is mounted in (at? by?) the distaff.

Sjunde frågan: Huru lång tid erfordras för att kunna inlära den nya spinnings-metoden med 2:ne trådar på en gång?

Svar: Omkring 3:ne weckors tid, dock kunna personer, som förut spunnit efter gamla metoden, på fortare tid inlära den nya.

Seventh question: How long time will it take to learn the new method with two threads at one time?

Answer: About three weeks time, but persons who have used the old method can learn faster.

Attonde frågan: Huru mycket garn kan en öfwad person spinna på dagen?

Svar: Omkring 3:ne härfwor, hwarje härfwa innehållande 16 knäpp och hwarje knäpp 250 alnar, utgörande en längd af 4000 alnar i hwarje härfwa, således blifwer hela längden af 3:ne härfwor 12,000 alnar, som kunna spinnas på dagen.

Eighth question: How much yarn can a trained person spin in a day?

Answer: About three skeins, each skein containing 16 "pops" (as in "pop goes the weasel"...) and each pop containing 250 alnar (1 aln = 2 ft), making a length of 4000 alnar in each skein, thus the total length of 3 skeins is 12,000 alnar, that can be spun in a day.

Nionde frågan: Huru fint är då detta garn, och huru många härfwor kunna beräknas på skålpundet?

Svar: Detta garn är då af ordinär finhet, så att på ett skålpund kan beräknas omkring 4 härfwor, som då får namn af 4 härfwors garn, och innehåller skålpundet flere härfwor, såsom till exempel 6, så kallas det 6 härfwors garn, och så vidare.

Ninth question: How fine is this yarn, and how many skeins are there in a skålpund (slightly under an imperial lb)?

Answer: This yarn is of "ordinary" grist, so there is about 4 skeins to the lb, which then is called a 4-skein yarn, if the lb contains more skeins, as for example 6, it is called 6-skein yarn, and so on. (If I am doing the calculations correctly, this would mean an "ordinary" 4-skein yarn is of about the "modern" Nel 35.)

Tionde frågan: Af hwilket lin blifwa de bästa och finaste tågorna, antingen af landt- eller sjörötet?

Svar: Af det lin som är sjörötet blifwa de finaste tågorne, och är derföre det Norrländska linet tjenligast till finare garn; men deremot är det Småländska linet tjenligare till garn och wäfnader af ordinär finhet.

Tenth question: From which flax comes the best fibres, land- or lake-retted?

Answer: The finest fibres comes from lake-retted flax, therefore the Northern fibres are best for finer yarn, while the fibres from Småland are better for yarn and cloth of ordinary fineness.

Ellyfte frågan: Af hwad orsak är alltid det Norrländska eller så kallade Helsingelinet nästan hvitt eller ljusgrått till färgen, då det Småländska deremot är mörkgrått?

Svar: Af den orsaken, att Helsingelinet är sjörötet, och det småländska landrötet.

Eleventh question: Why are the fibres from the North, or the so called flax from Helsingland, almost white or light grey, while the fibres from Småland are dark grey?

Answer: Because the Northern if lake-retted and the Southern is land-retted.

Tolfte frågan: Beror garnets mer eller mindre styrka, antingen på sjelfwa tågornas godhet eller garnets spinning?

Svar: En jemn tvinning, hwarken för hård eller för lös, är första willkoret för en tråds styrka, äfwensom att tråden i möjligaste måtto innehåller lika många tågor öfwerallt; iakttages detta, och garnet ändå ej får erforderlig styrka, då är felet hos tågorna, som, antingen genom sjelfwa rötningen eller någon annan tillfällig orsak tagit skada.

Twelfth question: Does the strength of the yarn come from the fibres themselves or from the spinning of the yarn?

Answer: A consistent twist, neither too hard or too loose, is the first condition for a strong yarn, also that the thread has the same number of fibres throughout; if those conditions are filled and the yarn still in not strong enough, then the fault is with the fibres which either have been damaged by the retting or by something else.

”Att Herr Fabrikören Gustaf Ekenmark, till mig aflemnad en efter Magerska methoden förfärdigad spinnrock, för att af mig noga granskas och genom profspinning försökas, huruvida densamma är i möjligaste måtto förenklas och användbar för den allmänna husslöjden, äfwensom att nämnde spinnrock efter af mig verkställd granskning, befunnits wara till alla delar riktig och efter de nyaste förbättringar förfärdigad och förenklad, så att den är i fullkomlig likhet med de godkände dubbelspinnrockarne, som nu förfärdigas uti Willsta Socken, Westbo Härad af Jönköpings Län för fyra Riksdaler Riksgäld, och att ofwanskrifne uppgifter för sjelfwa spinnings-metoden, äro öfwerensstämmande med den erfarenhet jag deruti kunnat winna, det warde härigenom intygadt.

Stockholm den 6 November 1846

Luise Granberg ”

”That Mr Manufacturer (-ist?) Gustaf Ekenmark has given to me a spinning wheel made after the Mager method, for me to examine and by test spinning find whether it is as simple as possible and of use for the common (home) handicraft, also that said spinning wheel, after my examination, has been confirmed is in all parts correct and after the latest improvements, so that it is

in all ways is identical to the approved double flyer wheels that now are made in Willstad Socken, Westbo härad in Jönköpings län (county) to the cost of four riksdaler riksgäld, and that the above given description of the actual method for spinning, are consistent with the experience I have, is hereby affirmed,

Stockholm 6 November 1846

Louise Granberg”

Anmärkes: Att Demoiselle Luise Granberg är den, som, på Kongl. Landtbruks-Akademiens bekostnad, först lärde ofwannämnde spinnkonst af Herr Mager, för att sedermera kunna lemna underwisning deruti, och hwilket Demoiselle Granberg en längre tid med mycken framgång gjordt, såväl i Norrland som Jönköpings Län m. m.

Författaren

Note: that Demoiselle Luise Granberg is the person who, at the cost of the Royal Academy of Agriculture, first learned the abovementioned method for spinning by Mr Mager, to later be able to teach, which Demoiselle Granberg has done for a long time with good results, both in the North and in Jönköping and I other places.

The author

”På begäran af Herr Fabrikören Ekenmark, har jag å den af Mamsell Luise Granberg ofwan witsordade spinnrock tagit en till minsta detaljer trogen ritning, ämnad att bifogas en Lärobok i Wäfnadskonsten, hwilken Herr Fabrikören nu är sysselsatt att utgifwa.

Stockholm den 30 November 1846.

B(?) Recin.

Werkstadsföreståndare wid Kongl. Technologiska Institutet.”

”At the asking of Mr Manufacturer Ekenmark, I have, from the spinning wheel commended by Mamsell Granberg above, made a, to the smallest detail accurate, drawing, meant to be attached to a Textbook in The Art of Weaving, which Mr Manufacturer is in the way of publishing.

Stockholm 30 November 1846

B(?) Recin

Head of the workshop of Royal Institute of Technology

Planchen 4, innehållande ritning på den Magerska Dubbel-Spinnrocken.

Plate 4, containing a drawing of the Double Spinning Wheel of mr Mager

Denna Spinnrock, Figuren 1, sedd från framsidan, är afritad efter en sjettedels skala af verkliga storleken, utom sjelfwa rulldonene, Fig. 11, som äro efter halva storleken, innehåller i höjd, räknad från golfwet till ställningen för rockhuvudet, 1 aln 10 ½ tum.

This spinning wheel, Figure 1, seen from the front, is drawn to one sixth scale of the real size, except the flyers, Figure 11, which are half size, has a (height? size?), measured from the floor to the contraption for the distaff, is 1 aln 10 ½ inch (*approx. 85 cm*)

Då fotställningen, Fig. 3, deruti är inberäknad, och som innehåller $2\frac{7}{8}$ (?) tum i höjd, samt gjord af $2\frac{3}{8}$ tum tjock plank, med 3:n derunder fastlimmade klackar af $\frac{1}{2}$ tums tjocklek. Fotställningens största bredd på framsidan är 20 tum, och dess längd $19\frac{1}{2}$ tum. Trampan, Fig. 3, sedd från kant, Fig. 6, är 9 tum bred, 16 tum lång, och gjord af $\frac{5}{8}$:dels tums tjockt bräde wid axeln, med en liten tunnare aftagning, der trampstickan, Fig. 5, skall fästas.

The foot board, Figure 3, is included in that measure. The board dimension is $2\frac{7}{8}$ (?) inch high, and made of a plank $\frac{3}{8}$ inch thick, with 3 underneath glued (pieces) each $\frac{1}{2}$ inch thick. The biggest width in the front is 20", and the length is $19\frac{1}{2}$ ". The treadle, Figure 3, seed from edge, Fig 6, is 9" wide, 16" long, and made of a plank of $\frac{5}{8}$ " by the axle, with a slightly smaller thickness where the footman, Fig 5, is to be attached.

Spinnrocks-hjulets yttre diameter är 20 tum, och den inre dito $16\frac{1}{2}$ tum, samt tjockleken $1\frac{1}{2}$ tum; snoddgången 1 tum bred, $\frac{5}{8}$ tum djup, och i den form ritningen närmare utvisar. Hjulnavet är $3\frac{5}{8}$ tum i diameter, och hjulaxelns höjd från golfwet $16\frac{1}{4}$ tum.

The outer diameter of the drive wheel is 20", and the inner is $16\frac{1}{2}$ ", and the thickness is $1\frac{1}{2}$ "; the groove is 1" wide, $\frac{5}{8}$ " deep, and has the form shown in the drawing. The wheel hub has a diameter of $3\frac{5}{8}$ ", and the height of the axle, measured from the floor, is $16\frac{1}{4}$ ".

Distansen eller afståndet emellan rullspindlarnes centrum eller medelpunkt är 8 tum. Spänntrossen med sin klåfve, Fig. 7, är $2\frac{1}{4}$ tum i diameter, och löper med sina 2:ne små koniska eller spetsformiga axeldubbar uti små hornskifwor eller så kallade lager.

The distance between the centres of the flyer spindles is 8". The tensioning pulley with its (holder?), Fig 7, has a diameter of $2\frac{1}{4}$ ", and turns with its 2 small conical axle(-ends?) in small discs of horn, so called bearings.

Trampwäfwens(?) axel hvilar på ett lager af träd, Fig. 4. Twärstyckena, Fig. 5(?), hvaruti lagret är intappat, äro $2\frac{1}{2}$ tum höga och $1\frac{3}{8}$ tum tjocka. Stolparnas tjocklek är nedtill $1\frac{1}{4}$ tum i diameter med någon afsmalning uppåt, enligt ritningen.

(Unreadable word – must mean "crank") The crank axle sits in a wooden bearing, Fig 4. The crosspieces, Fig 5 (must be the right of fig4) in which the bearing is mounted, are $2\frac{1}{2}$ " high and $1\frac{3}{8}$ " thick. The thickness of the uprights is $1\frac{1}{4}$ " (diameter), getting narrower at the top, according to the drawing.

Rockarmens hela längd, Fig 8, är $11\frac{1}{4}$ tum, samt fasthålles med en skruf, som synes wid Fig.1. – Rockhuvudet, Fig. 9, hwars hela längd är 1 aln och 11 tum, sättes i nämnde arm, och beklädt med omkring $\frac{1}{2}$ skålpund tågor, samt så fästade i öfra ändan och med ett band vidare omlindade, men ej hårdare, än att de med lätthet låta neddraga sig under spinningen. (Se vidare Fig. 10). Att först omlinda tågorna med ett större papper innan bandet påsättes är i flere afseenden tjenligt.

The total length of the distaff (arm), Fig 8, is $11\frac{1}{4}$ ", and is held by a screw, as seen at Fig 1 - . The distaff (head), Fig 9, has a total length of 1 *aln* and 11" (*about 86,5 cm*), is mounted in said arm, and dressed in about $\frac{1}{2}$ lb fibres, so mounted at the top end and wrapped with a band, but not tighter than the fibres will let themselves be drawn down for the spinning. (See further Fig 10). It is often advantageous to wrap the fibres with a paper before putting the band in place.

En af förtent jernbleck gjord wattensål, Fig. a, är $5\frac{1}{2}$ tum i diameter, $2\frac{1}{4}$ tum hög, och med en fastlödd öppen pip i midten af $3\frac{1}{4}$ tums höjd, och så wid, att nedra ändan af rockhufwudet går igenom. Uti nämnde skål är vatten, för att under spinningen kunna wäta fingrarne, i stället för att begagna saliven, som wanligen brukas, men som anses skadligt för helsan i längden.

A water bowl made of tinned iron sheet metal, Fig a, is 5 ½" in diameter, 2 ¼" high, and with an open spout in the middle of 3 ¼" height, and wide enough, to let the bottom of the distaff pass through. In said bowl there is water, to let the spinner wet the fingers, instead of using saliva, which is often done, but is harmful to the health in the long run.

Blånkammen eller häcklan, Fig. 12, är gjord af ett wanligt kardträd, men med endast en rad af jernpinnar, som innehåller 27 pinnar på 9 ½ tums bredd, och hwilka pinnar äro 2 tum långa samt spetsiga såsom en wanlig häckla, och i tjocklek som en gröfre strumpsticka.

The tow comb or hackle, Fig 12, is made of an ordinary carder (*? carding piece?*), but with only one row of iron teeth, which holds 27 teeth in a width of 9 ½", and which teeth are 2" long and sharp like an ordinary hackle, with a thickness like a (thick-ish) stocking (knitting) needle.

Dessa blånkammar äro 2:ne stycken af lika beskaffenhet, för att kunna, med en i hvardera handen, vidare utkamma eller häckla blånorna, för att äfven de kunna spinnas så mycket möjligt är på längden, och böra derföre hänga ned sina utkammade ändar 3 à 4 tum nedom pinnarne, i kammen, samt fasthållas blånorna med en pappersrimsa som trädes på spetsarna af pinnarne sedan blånorna äro förut inlagda och kammade, och hwarefter blånkammen upphängdes på rockhufwudet, i den ställning, som för hwar och en är bekwämligast. Att innan tågorna fästas på rockhufwudet, är ganska tjenligt att med blånkammen reda dem, ty ju redigare och blånfriare de äro, ju bättre går spinningen.

These tow combs are two alike, to make it possible to, holding one in each hand, comb or hackle the tow, to make even it spinnable lengthwise as much as possible, and therefore [the fibres] should hang with the combed ends 3 to 4" lower than the teeth, in the comb, and the tow (fibres) are held by a piece of paper which is slipped over the ends of the teeth after the tow is placed in the comb, after which the comb is placed in the distaff arm, in a position most comfortable for the spinner. Before mounting the tow in the distaff (comb?) it is advantageous to comb them with the tow comb, because the more orderly and the less (rubbish) they are, the easier the spinning will be.

De 2:ne såkallade violskrufvarne, Fig. e, äro nu ungefärligen af den wanliga storleken, och ifrån hwilka ett snöre löper öfwer hvar sin rulltrissa, Fig. ?(olikförra), hwilket är fästat wid en liten pinne i öfra ändan af stolparne, och är det med dessa snören som rulltrissornes gång skall modererad, för att lagom kunna draga garnet till sig, allt eftersom de äro mer eller mindre spända.

The two so called violin screws, Fig e, are of the ordinary size, and from which a line goes over one bobbin pulley each, Fig (*unreadable*), which is fastened to a small dowel at the top of the uprights, and it is with these bands the speed of the bobbins is moderated, to make the take-up (*as you prefer it*), as the tension is higher or lower.

